



A' ROMAITSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 27. Juliusban 1792.

A' F. Tsászárnak már *Fránksfurtot* el hagyta, és a' tudósítások szerint még ezen hónapnak utolsó napjain *Prágába* érkezik. A' ditsőségesen véghez ment Tsászári koronázás alkalmatosságával nevezetes vala az, hogy ő Felsege senkinek is *privát Audentziát* nem adott, ne hogy a' fok bélféd által való maga meg-eröltetése által gyenge mejjének ártalmára legyen, hanem ezt az első Tsászárt választó Követ Hertzeg *Eszterházi*ra bízta vala. Ezen Hertzeg, minden jelen volt Követek között annyira ki mutatta magát, a' mennyire csak egy *H. Eszterházi*tól lehetett várni. Egy bál adott ő Hertzegsége *Fránksfurtban*, és csak azokért az épületekért, mellyekben a' bál tartaték 15 ezer forintot fizetett. — A' Koronázás pompáján *Frankfurtban*

P p p

völt



vólt Fő Rendek már többnyire mind útban vagynak. — A' *Rhénus* partya felé megint 20-ezer fegyvereseink vettenek induló parantsolatot. — Azt írják némelyek, hogy *Congressust* akarván a' Fejedelmek egy más között, a' Frantzia és Lengyel dolgokra nézve tartani, a' Frantzia Király-is ezen *Congressusra* hivatalos vólna, még pedig úgy, hogy az ő meg-nem jelenése bizonyosága lenne annak, hogy ő Királyi teyles szabadságában nintsen, ha itt meg-nem jelenéndik, hanem a' Nemzetnek minden *Constitutioját* erőszakosan *subscribálta*. — A' Pruszszus Sergeknek már ki van az út mérve *Páris* felé, és ezek nem akarnak meg-állani addig, míg a' *Párisi Marsánt-módi* börtöket fel nem matozzák — tsak 3 hónapjaink vagynak hátra — és sokat fogunk hallani. Augustusnak vége felé minden útban lévő Ausztriai és Pruszszus Sergek meg-érkeznek a' Frantzia szélekre, és ekkor várhatunk valamit.

Már egy néhány napoktól fogva olly szörnyű hévséget tapasztaltunk Bétsben, hogy a' mi rozsa színre festett Leánykáink a' *Polonézert; Tintuch* alatt is szinte el olvadtak a' *Préterben*. Ez a' meleg és hévség az all-földön nagy mértékben tartott Hazánkban. Egész Erdélyben és Magyar Országban mindenünnen a' nap-számosok szük vóltáról panaszkodnak a' Mezei Gazdák. Más esztendőben sergestől mentenek az aratók a' Tisza mellyéki helyekre, és azokra a' részekre, hól a' Gabona bőven terem; most; minthogy oltsó az élet, alig kapnak a' Gazdák, aratót, hogy Gabonájokat bé-takaríthassák lábából. — Erdélyben 12 kr. egy véka Kukuritzza, egy napi kapáló napszámos pedig ételivel edgyütt 24 krajtzárba-is belé kerül, 's még így is mesterség kapni. Ennek az az oka, hogy a' mi napszámos Parasztaink tsak nem olyanak, mint az Évangeliumbéli Égi-madár, kiknek, ha van most mit enni, a' holnapi napról kévelset gondolkodnak. — A' pénzen kívül minden oltsó a' 2 Magyar Hazában. — Erdélyből *Szébenből* azt írják, hogy itt minden drágább mint *Kolosvárt*, noha a' Kormányzék ottan vagyon.



Tasnádi 16. Jul. — „Juliusnak 6-dikán költ *Kurirjába* olvasván az Urnak, a' *Tasnádi* szomorú történetnek helytelen leírását; mint azon esetnek szemlője azt a' maga valóságában közlöm az Urnal. — Juniusnak 3-dikán 9 óra előtt éppen Isteni tisztelet alatt, a' mikor T. Prédikátorunk két *Periodusnyit* elmondott *Prédikációjából*, az elsőnek kezdetével, nagy villámás és rettenetes tsattanás között bé lövé az UR haragos nyilát a' mi Gyülekezetünkbe. Még pedig a' mint kívülről meg lehet látni most-is, a' templom ormojára esett a' meinkő, és ott mindjárt két részre oltolván, egy része majd minden kár nélkül enyészett-el, az *Északi* oldalát tsak igen kevésé hasítván meg templomunk tetejének: a' melly része pedig a' déli oldalon jött le, az egy szarufát szinte ketté hasított, és a' templom falába vette bé magát, onnan kijött kívülről az ablak felett, és a' rostélyát templomunk ablakának a' közepe táján meg-hasítván, kétség kívül azon hasítással éppen meg egyező (már az előtt régi ki tört két ablak karika) helyen jött bé azon büdös köves matériának valamely része; mivel egyebütt semmi nyoma nem tettzik meg: nagyobb része kívül ment le, a' mint a' templom falán lett kartzolásokból és a' tsalán meg perseléséből ki-hozhattuk. Ezen ablak eránnyába ült a' falnál *Göntzi Dániel*, ki is halálra ütettet: bal keze felöll ült mellette *Chirurgus Berchszófszi*, kinek vállától fogva farkáig mint egy ujnyi vereség láttzott akkor tájba, és tsizmájának oldalán jukat ejtett: ez székiből le nem esett, hanem tsak kiáltozott hogy húzzák ki, mellyet meg is tselekedtek, és a' szabad levegőre ki-vitték. A' meg hólnak jobb keze felöll ült testvér *Báttya*, kinek tsak haja szála se perselődött meg, azon túl mint egy 5 arasznyira egy *Halasi Sámuel* nevű Nemes ember, ennek sem lett semmi baja; e' mellett ült *Afztales György*, a' kinek fél részén láttzott vereség, és ez azonnal a' szék alá bukott, de már nints semmi baja, A' *Borbély* mellett ült egy *Batz Péter* nevű



nevű Nemes ember, ez is úgy mondja, hogy edgyik tomporán látott magának verefséget, és a' fájalmát érezte. — Nem nyóltz helyen ütött hát bé a' templomunkba, és tsupan tsak a' meg-irtak sértettek meg.

Ditséretet érdemel itt a' Prédikátor halgatóihoz való különös hűsége: ki is le jövéen prédikálló helyéről, és azonnal a' meg hólthoz közelitvén, annak tagjait döröszöltette: ki ment onnan a' Chirurgus után, és azt kezénél fogva bé vezetvén, mind a' meg-hólton, mind *Asztalos* Györgyön eret vágatott, annak utánna küldött a' Vármegye Doktorra után, ki is akkor visitatióra ott vala, és az azonnal Spiritusokat hozván magával meg-je'ent, és minden féle próbát el követett: minek utánna pedig a' meg-hólt el-vitetett, a' néppel edgyütt mindjárt egy azon szomorú alkalmatossághoz illő könyörgést tartott keserves köny-hullatási között mind magának, mind a' népnek. A' Templomból ki jövéen, ment az Oskolába a' gyermekek vigasztalására, onnan a' meg-hóltak özvegyének és árváinak sziveknek meg-tsendesítésére; más nap estvéli 4 óraker egy hathatós tanítást tett, a' halott felett. *Hos. 14. 10.* és azon héten mind reggel, mind estve azon szomorú alkalmatossághoz készített könyörgéseket mondott a' néppel: azt követő Vasárnap pedig a' Gyülekezetnek nagyobb része minden ételtől magát egész nap meg-tartóztatván, böjtölt, és buzgó könyörgéseik által és ahoz az időhez a' T. Prédikátor által készített Prédikáziók által kívánták engesztelni az UR haragos ortzáját, ekkor esett a' három harangozás, hogy a' nép magát egész nap foglallya a' sz. elmélkedésbe. Adjon Isten fok illy buzgó, hivatalában fárodhatatlan, tanításait az alkalmatossághoz intező, Eklésiáink javára törekedő Lelki Páfztorokat. A' *Csaholyi* sem úgy esett mint az jelentő irta az Urnak a' mint nekem az ott való Prédikátor belzéllette. Az özvegy *Alfzöny* meg-hólt, két Fiai meg-sebesítettek:

lítottak: de ennek a' meg-hólt Afzszonynak Férje nem menkö által hólt-meg; a' ki pedig a' múlt esztendőbe a' Toronyba halálra üttetett, ennek nem vala Férje.

Sáros - Patakról, Júliusnak 21-dik napján. — „A' Reformátusok' itt lévő Kollégviomának közön-séges Exámenje (Visgáltatása), tegnap végződött. Tartott három napokig. Közel három százig való Uraság gyülekezett vala öszve ezen Exámenre, nem tsak a' közel való környékekből, hanem még a' Dunán és a' Tiszán túl való kerületekből, 's még *Erdélyből* is. Ki nem lehet mondani, melly nagy serkentésére van az az Ifjúságnak, hogy tudományi próbáit, olly számos Uraságok előtt teheti, kik között Szüléit, Attyafiait, vagy Jóltévőit van szerentséje szemlélni. Az Ifjúság' száma, közel reá ment a' folyó esztendőben ezer két százra; de most már nagy részént el-öszlott; mivel a' Reformátusoknál az úgy nevezett *Kónikulában*, vagy az esztendőnek leg melegebb 's hádgyafzóbb napjain szokott meg szünni a' tanítás. — A' Kollégviomnak nagy érdkülső a' belső Előjárói, ez alkalmatossággal is tettek olly rendeléseket, melyek eszközül fognak szolgálni, a' Kollégviomnak nagyobb virágzására. Meghatározták ugyan is, hogy a' Kollégviom' épületének egyik szárnya derekassan meg építettessék, és némely Professzor Urak' számára is alkalmatossabb új házak építettessenek; — bizonyos summát szabtak ki továbbá esztendőnként, a' Könyvtárnak bővítésére, 's különösen a' Magyar Könyveknek meg-szerzésére; valamint a' Természet tudományához tartozó eszközöknek szaporítására is; sőt egy ollyátén Mechanikusnak tarására is rendeltek bizonyos esztendei fizetést, a' ki a' Physicum Instrumentumokra (Természet-tudományához tartozó eszközökre) fog vigyázni. — A' mi pedig még mind ezeknél is nagyobb, él végezték köz akerral, hogy némelly Tudományok, p. o. a' *Physica*, és *Mathesis*, Magyar Nyelven tanittassanak. “



Debretzen 14. Jul. — Debretzenben mind ez ideig, mind a' Sz. Ekklésia, mind a' Collegium árván vannak; ama Prédikátor, e' pedig Professor nélkül szükölködven, Professornak hívták T. Csató Gergely Uramat, de nem megyen, mert elébb valónak nézi a' Kardszagi Prédikátorságot, 's az ujj Systemát is kétség kívül nem szereti, melly szerint nagyon meg-kisebbedett a' Professorok fizetése. Egy summában fizetnek a' Professoroknak, nem pedig úgy, mint ez előtt. Prédikátorságra hívták a' Debretzeniek T. Gál András Uramat Székelyhidról, és T. Pap János Uramat Szalontáról; de ezek is jobbnak itélik a' magok megszokott Kvártélyokat.

Az idő az aratásra meg-ésődött. *Margit* napolta az első mindég szakad. Az élet mutogatja magát: de majd meg-válik mi gyűl a' zsákba. Az Aratók nagyon fenn beszélnék: van olyan közzölök, a' ki felébe kéri a' vetéseknek fel-takarítását; a' Kúnságból, Debretzenbe izentek a' Birák, hogy takarókat küldjenek, mert ott vész az életek lábán. Semmi árra a' búzának nincs; a' ki mit meg-ehetik benne, az a' halzna a' szántásából vetéséből. Isten tudja mi lesz belőlünk. Málszor bővebben.

Kolosvárról. A' 47-dik *Kurir*, és annak 737 dik lapja szerint, nem tsak az, hogy *Kolosvár* most is épül; hanem romlik-is azért, hogy annál tsinosabb rendel épült Város lehessen. Ugyan-is az Építetés Biztosi Társaság *Aedilis Commissio* által a' Városi nevezetesebb uttzáknak most előre egyenesítettése, 's kövekkel való ki-rakattatása el-lévén intézve, az arról tett Rajzolat, a' F. Fő-igazgató K. Kormány-Szék által közöltetvén a' Nemes Tanátsal, olly parantsolat mellett, hogy minden Gazda, akár Méltóság, akár Hites Polgár legyen, az uttzákra ki-épített Pinte torkokat, létezéseket el-rontani tartozzék. Azon parantsolatnak példás első tellyesítője volt maga a' N. Tanács, a' midőn a' Tanács-ház előtt ki-nyulva volt köfalakat, mellyek kétség kívül azért vóltanak régen építetve, hogy azon időben az alsó Házban tartatván a' Gyűlés;

a' Perlekedők 's más emberek, a' Birák beszélgetéseit és végezéseit ne halhassák, el-rontotta, és ezt másoknak is kéntelenségből-is követni kellettén, romolva tsinosodik és épül Kolosvár. Ezen Városnak nagy szüksége vagyon egy jó Közförüsre, On-gyártóra, és egy olyan személyre, melly a' Vad és Ketske Bőröket Nadrágnak, Kesztyünek 's több a' féléknek ki-dolgozásokta, és ki-készítéseket értené; illy népes Városban meg-kapható jó jövedelem mellett, az olyanok Polgári Just-is nyernének magoknak. — Móst nevezetesen Áts és Kömives Mester-emberekre vólna szüksége.

M. Vásárhely 1. July. — A' *M. Vásárhelyi* Reformatum Collégiumban a' közelebb múlt hónapnak 19-dikén végezvén a' Tanuló Ifjuság egy elzúzó alatt folytatott tanulását, az nap olyan díszesre méltó Komédiát jádzottanak az Ifjuság közül némellyek, mellyek az egész Közönségnek kedvét megnyerték. A' Komédia nemzeti nyelvünken versekben vólt foglalva, még-is a' dolognak előadásában semmi erőltetés nem vólt. — A' jádzó személyek-is a' magok játékokat jól vitték végbe, de nevezetesen egy Szolgának öltözött Ifju ugy játzotta a' maga Rolléját, hogy nints olyan Theatrum az ég boltozattya alatt, a' hol elé ne állhatott vólna. Lám hogy a' Magyar erre-is alkalmas, tsak hogy ezen igyekezetének első 'Sengéjét, az időnek valami visszontagsága meg ne rontaná, hogy utoljára tökéletességre mehetne.

N. Enyed 12-dik Jul. — Néhai *Szentpáli* 'Sigmond meg-ölettetésének historiáját már kétfzer olvastam a' *Magyar Kurirból*; de mind a' két rendbéli fel-adás hibás; mert a' dolog így vala:

„Ezen elzúzóben Májusnak 22-dikén *Barothi* Dániel István nevű Székely katona *Girbora* menvén, *Szentpáli* 'Sigmond Urhoz, ennek előtte mint egy 6 elzúzókkal ott maradott szabaduló Leveliért, 23 dik Máji Vadászni készül *Szentpáli* 'Sigmond Ur, és magával el-vízi *Dániel* Istvánt-is, midőn



midőn indulni akarnak Kürtöt fútat *Szentpáli*, melyet halván, *Szentpáli* László, a' kinél tartzkodott Felesége Testvére *Bálint* Gábor Urfi, mondja *Szentpáli* László, *Bálint* Gábor Sogorának (a' mint az Examenből ki jő) Sogor! eredd vadászni, 's a' mit rád biztam vidd véghez, különben a' házomhoz soha többé ne jöjj. Ezzel el-megyén *Bálint*-is vadászni, 's midőn mennének, kérdi *Bálint* *Szent Páli* 'Sigmontól, ki az a' legény a' ki vadászni megyen? — azt mondja *Szentpáli*: — az egy Korhel Tolvaj, ez előtt nállam-is lakott, de meg-lopván, meg-íverettem 's Tömlöztbe tettem. Ezzel vadásznak, de semmit nem kapnak; hanem egy Fogadóba bé mennek ebédelni, a' hol meg-ízszak vagy három kupa bort, 's ezzel *Szentpáli* 'Sigmont ki megy és egy közel lévő árnyékos fal alá le fekszik, *Bálint* Gábor és *Dániel* a' fogadóba maradnak, 's egy kupa bort hozatván, míg azt hofszzason íszszak, el-végzik magokhan hogy *Szentpáli* 'Sigmontot meg-öllyék, 's ígér *Bálint* *Dániel* nek 10 aranyat és egy órát (mint az examenből ki jött) ezzel ki mennek és két puska lövéssel *Szentpáli* fel-költik, és bé mennek az erdőbe, 's egy árnyékos helyre mind hárman le telepednek, 's midőn *Szentpáli* el-alutt volna, az edgyik (de melyik ki nem adják) fel-kél és a' puska ágyával meg-üti nyakszirt, ezzel fel-szökvén *Szentpáli* el-szédültön öltölnazta magát a' mint lehetett; de a' más-is újra üti, 's ezzel el-esett 's agyon verik, 's azt végzik, hogy *Dániel*, mintha a' Tolvajok löttek volna meg, (lévén a' karján két kis seb, melyet az el-esésbe kapott vólt) fel-ügyék le, és *Bálint* mennyen bé a' faluba, 's adjon hirt hogy a' Tolvajok hozzájuk löttek; de ő el-szaladott, a' más kettőt meg-fogták löni, el-megyén *Bálint* és meg-mondja a' Sogorának, *Szentpáli* Lászlónak, hogy meg van ölve *Szentpáli* 'Sigmont, erre nagy örömmel félre vereti *Szentpáli* László a' harangot, és a' Faluval ki megyen 's megtalállyák a' hóliakot, de *Dánielt* meg-ízollitván *Bálint*, fel-kél, és kérdik mi dolog? a' felel: hogy ő nem tudja, mert hogy őtet meg-lötte egy fejer kutsmás Oláh

ő mindjárt el-esett, 's azolta nem tudott Világ
 ügyében, a' mást nézik; de a' meg vólt halva,
 azért szekerre téfzik, és maga házához viszik, 's
 mindjáraást hirt adnak Vice Ispány *Gyujtó Sándor*
 Urnak, a' ki oda menvén, a' dolgot szorgalmato-
 son Investigállya. Esketettett; de soholt Tolvajt
 nem találnak, az alatt Feltsert hozat a' Vice Is-
 pány Ur, és leg elsőbben is *Dánielnek* sebeit nézeti
 meg, hogy mitsoda feléttel lötték meg; 's kit ke-
 ményetske benignum Examenre huzván, ez a' dolgot,
 a' hogy vólt, hogy ők lötték meg *Szentpáli* 'Sig-
 mondot meg vallya, 's mindjáraást a' Tifztség keze
 alá küldi *Dánielt* Enyedre, az hol feles Ns Vár-
 megyei Nemessek öfzve gyülvén, ujra Examinálják *Dá-
 nielt*, a' ki mindeneket a' hogy a' dolog folyt meg-vall,
 és hogy tsak ők ketten *Bálint* Gábor Urfival öl-
 ték meg, minden lövés nélkül, itt már *Rólint* Urfi-
 ról vólt a' kérdés, hogy lehelsen el-fogni, mivel
 Possessionatus, Nemes ember, és a' Fatens ellene
 tsak egy, azért a' végeztetett, hogy két Szólga-
 Biró Urak utánna járván szorgalmatosan meg tud-
 ják, ha van é Jézfága kezínél. Kik is utánna jár-
 ván, ugy találták hogy nints kezénél Jézfága;
 azért az Törvényen épült Instructió nyomán el fog-
 ta két Szólga Biró, és a' Tifztségnek által adta,
 ki-is az Examenben elsőben mindent tagadott; de
 az után, hogy ők ketten tselekedték *Daniellel* meg
 vallotta, és hogy egyenesen a' Sogora *Szentpáli*
 László Ur indittásából tselekedte abban álhatatos.
 Sok egyéb vádak is jövéen *Szentpáli* László Urra,
 a' N. Vármegye Vice Ispánnya a' N. Vármegye Kö-
 zönséges Gyűlése meg hívta, a' hol meg-is jelent,
 és a' per kezdetit (Levatát) végig halgatta, de mint-
 hogy elsőbben olly gyikofsággal vádoltatik, melly
 a' negyedik ágon áll van. 2 szor Hamis Con-
 tractus-ok, Bankó-tzedulák tsinálásával — 3 szor
 Közönséges tserdéséget fel-háborittással, mellyek
 ha igazak,lésznek a' Diétát illetik, ide által botsát-
 tatott.



tatott. A' két Gyilkos közzül ki-jött, hogy edgyik Székely Katona, a' más Nemes ember; azért ezeknek dolgok ez után igazittatik.

*Némelly dirib darab tudósítások a' Lengyel tsata-
piatról.*

Brodyból Gallitzia széléből Jul. 9-dikén. — Az ide által szaladott nyomorult Lengyeleknek száma olly nagy, hogy már szállást-is alig lehet találni. *Radcivilovból*, a' melly helység a' mi széleinkhez tsak valami 1 mértföldnyire fekszik, iszonyu sirások és jajgatások között szaladának sok fejtér népek, 's köztök sok esmeretes fő Afzfonyások hozzánk által, és sebess által szaladásoknak okáról kérdeztetvén, így felelének: — „Az Orosz Kozákok *Radcivilovban* meg-érkezvén, minden mozdulásaikkal halált és iszonyuságot szemléltetnek; leg kissebb irgalom és szánakozás nélkült ölnék és ragadoznak. „ — Más nap által menvén tollünk némelyek *Radcivilovba*, akkor látják, hogy az e-gészsz félelmet tsak szállás készítés végett előre küldetett 6 Kozákok okozták.

Ebből az egy történetből által lehet látni, melly erősen iszonyodjanak a' Lengyelek a' Kozákoktól. — Az Orosz reguláris Sergek előtt minden felé illyen vad Tatórok küldtetnek, kik a' barmokkal jó részt tsak egy oskolában tanulván az emberséget, a' valóságos vad emberekhez hasonló médon bánnak a' szegény lakosokkal. — A' Lengyel Levelek leg-alább sok helyekről azt erősítik, hogy még az ártatlan kis gyermekeknek sem kedveznek, és az Afzfonyokra kutyákat uszítván, szoptató emlőjeiket le-vagdaltják. — Ha ez így vagyon, ugy a' mostani *Lengyel és Orosz* háboru tsupa Tatór-futás: de meg eshetik az is, hogy tsak vagyon valami kitsiny nagyittás-is a' dologban. — Fel sem lehet tenni, hogy az Orosz Tsáfszárna az illyen kegyetlenségeket kívánná, vagy büntetlenül hagyná.



Igen sok fő Lengyel Uraságokról vagyok a' Lengyel Levelekben emlékezet, kik ezen rövid háboruban már rész szerint minden vagyonyaikat, rész szerint életüket is el-vesztették: de igen sokan még-is a' magok patriotaságok mellett a' bámulásig meg-maradtanak. Egy *Favroczy* nevű nagy Ur a' *Brakłowi* tartomány Követe, az után, hogy az ő ki-terjedett jószágai az Oroszok által egészben el-pusztítottanak és fel-égettettek, egy Lengyel Szabad Seregbe állván belé, így szolgálja már most hazáját. — *Dubnóban* is az Orosz Kozákok valának az első vendégek, és a' magok itt való mulatásaiuk a' *Lubomirska* Hertzegné Kastélyában igen nyilvánosságos jeleit hagyták magok után. Még csak egy szegnek sem kedveztek, a' mi meg-mozdulható volt. — Az Orosz Sereg 3 egész napok alatt szüntelen költöztenek *Dubnó* Városán keresztül. — 300 ágyukat, és 1000, lisztel, pálinkáva', dohánnal 's a' t. meg-terheltetett szekereket vittének magokkal, és azt mondták, hogy Jul. 18 dikán *Vársóban* fognak meg-állapodni. — Ez a' *Dubnó* Városán keresztül útozott Orosz Sereg 40-ezer emberből állott, és igen nevezetes az, hogy H. *Poniatovszky* 25 ezerevel magával a' Várostól csak 5 mért földnyire fekvén, az Oroszokat keresztül menni tsendesesen meg-engedte, és egész táborával az Oroszoknak a' háta megett indulván útnak, hátulról követi őket *Vársó* felé. — Igaz é ezen dolog, vagy nem, és mi némű hadi-mesterség sekügyék alatta, kevés napok alatt meg-fogjuk hallani.

Páris. Jó és orosz elegendesen — A' Párisi nép olyan mintha mind az öt érzékenységeit egészen el-vesztette volna. A' leg-nagyobb zürzavar csak gyermek-játéknak tetszik előtte, és az ajton álló veszedelmekre is csak annyit ügyel, mintha Párisban a' leg-nagyobb boldogság uralkodván, az egész Frantzia láрма *Chochinchinában* volna. A' Jul. 7-dikén esküvéssel kötöttetett egyesség is csak valami szemlényvesztő és a' kezdetében mindjárt el-álzó
Fran-



Frantzia Nemzeti-egvesség vala, és a' mellynek más nap majd leg-külsebb nyoma sem láttzaték.

Még Jul. 9 dikén is *Péthionnak* a' Párisi Polgármesternek hivatalába való vizsza tétele felett folyt a' vetélkedés. A' N. Gyűlés Palotájának néző karjaiból ezerek várják vala a' nép közzül a' dolognak ki-menetelét, 's midőn a' fok haszontalan disputálásnak végét ezek is hijában vórnák, elveztvén türedelmeket, így kiáltának-le a' Nemzetnek 1200 *Solonyaihoz*: — *Pasztuljatok innen! külömben 's a' t.* — Elszégyelvén a' N. Gyűlésnek tagjai ezen ezer torkokból jövő kiáltásra magokat, fel-állának, és el ostromlának.

Jul. 9 dikén a' Frantzia Udvarnak minden Ministerei a' N. Gyűlés előtt meg-jelenvén, a' magok hivatalokról egyszeriben le-mondának, és az Ország mostani külső és belső állapotjáról ilyen számot adának: — „A' belső Minister azt mondta, hogy minden zenebonát a' Jákobiták Klúbjának lehet egyedül tulajdonítani. — Az *adóra v. portióra* ügyelő Minister azt erősitette, hogy a' 83 Depárta-mentomok közzül 3-nál több még maga részéről az adó iránt eleget nem tett. — A' hadi Minister leg-hofzlisabban beszélvén, ezeket mondotta — hogy 200 ezer fejekből álló ellenség áll a' széleken a' Frantziákra való réá-ütésre kélzen: de a' mellynek ellenében való állásra 240 ezer Frantziák vagnak táborba szálva. Ezek közzül 45 ezer Flandria felöll, 50-ezer a' *Rénus* mellett, 50 ezer benn az Országban, 40 ezer pedig Dél felöll fekszik. A' több Sergek a' Várookban fekszenek őrizeten. Elés-is vagyon elég. Továbbá — *igy folytatja ezen Minister beszédét* — az ellenünk őszve szövötközött Sergeknek Vezére Pruszfia. A' Német Fejedelmek ha még mind nem egyesek is, a' Tsászári koronázás után bizonyoson ok is őszve fogják magokat ellenünk tsatolni. Az *Orosz Birodalom* ugyan nem barátunk: de elég foglalatosfágot keresett magának Lengyel Országgal. Néápolisról nintsen mit szólni.



ni. Velente nem botsátja-bé hadakozó hajóinkat a' maga ki-kötő helyeibe. *Spanyol* Ország Neutrális. *Portugallia* nem szoll a' dologhoz. *Helvetziá-*nak tsak 3 Kantonjai tartanak a' Frantziákkal. — *Hollandiának* nem lehet hinni. *Anglia* betsüll ben-nünket. *Lengyel* Országnek elég ha a' maga dol-gát igazithatja. *Svédziában* az eddig velünk ellen-séges Ministerek a' Király halála által ki-ejtették kezekből a' kormányozó lapátot, 's már most még hajóinknak a' Svéd ki-kötő helyekbe való bé-eve-zést is meg-engedi az Udvar. *Dánia* nyilván ki-je-lentette, hogy Neutrális. Az *Amériikai Republica* 1800 mért földnyire vagyon tőlünk. Mind ezekből pedig az a' következés — *igy végzi bé beszédét* — hogy Frantzia Ország nintsen veszedelemben. „

Jul. 12. dikén jelentést tett a' Király a' N. Gyű-lésnek, hogy a' hivataljokból bútsuzó Ministerek-nek olyan parantsolatot adott volna, hogy addig helyekből el ne mozduljanak, valameddig a' Ki-rály alkalmas személyeket nem tanál. Ugyan ezen alkalmasfossaggal érkezékj az a' tudósítás a' Nemzeti gyűlés elejébe, hogy egy Szerzetes Pap magának feleséget vévén, a' katonák között Kapi-tányi rangra emeltetett.

A' Jul. 11. dikén tartatott üléséről a' N. Gyű-lésnek azt jegyzik még meg a' külső Levelek, hogy ezen ülésben a' N. Gyűlésnek Praefese fel állván, így kiáltott légyen fel: *Polgárok! az Haza ve-szedelemben vagyon.* Az után egy Dekretom iratta-ték, mellynek lumimája ez: — „A' mi határ szé-leinkre nagy számu Sergek közelittenek. Minden Szabadságtól féld ember fegyverben öltözvén, a' mi *Constitutióknak* fel forgatására törekedik. Polgá-rok! tartsátok kéizen magatokat az oltalomra, az illendő jel-adásra figyelmezvén. A' Haza veszedelemben vagyon. 's a' t. „

Egy közönséges Levélből azt olvásuk, hogy a' Szövetstséges Fejedelmek ezen következő p-unktumokat fognák Frantzia Ország és Europa tsen-



tsendefiségének helyre állítása végett, az ugy nevezett közönséges Congressusban előre való fundamentomul helyheztetni. u. m. —

1.) A' Nemességnek vizsgálata állittatását.

2.) A' Királyi Hatalomnak abban a' mértékben való meg-erősítettését, a' melly az egész Európának tsendefiségét meg-zavaró *Frantzia Fanatismusnak* ki-oltására, az *Ekklesia* julsainak, a' *Koronáknak*, és a' *Monárkiáknak* bátorságba való helyheztetésére, meg-kivántatik.

3.) *Avénióknak* a' Pápa birodalma alá való vizsgálata adattatását, vagy pedig — ha a' Pápanak azt el-fogadni tettzeni fog — illendő elégtételt.

4.) A' Német Fejedelmeknek a' magok julsai-ba való illendő vizsgálata helyheztetését.

Az eddig Koblenz körül feküdt Frantzia *Emigránsok*, innen egy lábíg mind el takaródván, a' Pruszus Sergeknek helyet tisztítottanak, és az ujj hírek szerint egy 36 ezer fejekből álló tábor formálván *Lotharingiáknak* és *Alsótiáknak* el-foglalására indultanak. A' velek szembe szállani rendeltetett Frantzia Generális *Kellermann*-is már ki-indult *Straßburgból*, és ezen egy eredetű és vérű de egymást meg-ütált Sergek kevés idők alatt öfzve fognak ölekezni vagy öklekezni.

A' F. Császárnak és Pruszus Királynak *Mogüntziában* való öfzve jövele Jul. 17 dikétől fogva 20 dikáig fogott meg-esni, és az innen jövő közönséges Német Levelek abban az értelemben vagynak, hogy ezen Koronás Fejek, nem tsak Frantzia Országának, hanem a' Német Birodalomnak-is egy erősebb fundamentomot akarván alája vetni, azt is tanátskozás alá vetnék volna magok között; hogy a' Birodalomnak nagy számu sok apróbb Státusai, a' mellyek magokban a' jó rendet, fegyveres erejeknek gyengesége miatt, fel nem tarthatják, ezen tul a' nagyobb Hatalomságoknak katonái által őriztettsenek. Ha ez igaz tanál lenni; így szinte jó északát kívánhatunk a' *Revolúcióknak*.



Ugy hallatik, hogy a' Frantzia Sergek a' *Luxemburg* felől lévő széleken akarnának ismét szerentsét próbálni. Egy Jul. 9-dikén innen indult tudósítás szerint a' *Kinszki* és *Mathesen* Regementekből 2 Batalionok Jul. 6-dikán a' *Palatinatusnak* és *Trevirnek* széléibe el-érkezvén, az elejekbe kiszabott útnak rendje szerint nyugvó napot kell vala itten tartniók; de két rendbéli igen sebess parantsolatok érkezvén *Luxemburgból* hozzájok, útjokat még a' nyugodalom napján 12 óraker kéntelenítettének siettséggel tovább folytatni. Itt minden Katonának 60 töltések osztatának ki, és így közelítettének *Luxemburg* felé, a' hól a' *Hohenlohé* és *Stuart* Regementekből még 2 Batalionok magokat hozzájok tsatolván, egyenesen a' Frantzia szélék felé indulának. — Az ő siető útjoknak oka, a' mint az után ki-jött, ez vala, hogy a' Frantzia Sergek *Lotharingiából Romig* és *Norsholtz* nevű helységekbe bé-ütöttek volt, de a' mi Sergüinknek meg érkezésekor már visszavonták vala magokat. — Egyéb aránt ugy láttzik a' Frantzia Sergeknek fekvéséből a' dolog, hogy már most ők nagyobbára tsak óltalmazólog akarnak a' *Pruszszus* és *Austriai* egyesített Sergekkel tsatázni, 's nagyobbára erőss Váraikba vetik inkább reménségeket, mint a' szabad mezőkön való tsatázásba.

Monsból érkezék egy ujj hirünk, melly szerint a' mi Gen. Lájtinánt *La Tour* vezérlése alatt lévő Sergeink, Jul. 15-dikén reggel 3 óraker, a' Frantziáknak *Orchiésnél* fekvő táborára ütven, őket innen igen vakmerő ellent állások után visszaverték. De ezen történetről még bővebb tudósítás nem érkezett. Azt mondják hogy sokat vesztettek a' Frantziák. A' miénkek két ágyujokat és 7 puska poros szekeket vették el.

Melly rövid ideig tartó lett légyen a' Nemzeti Gyűlésnek tagjai között és a' Király között Jul. 7-dikén kötöttett egyelség, ebből is eléggé meg tettzik, hogy már Jul. 11-dikén a' felett kezdettenek némelleyek a' Gyűlésben disputálni, hogy a' Király le-té.



le-tétetvén, egy 7 személyekből álló úgy nevezett *Septemviratus* állittatnék-fel helyébe.

La Fayette Metz Városa tájékán szállította-meg táborát, és egészsz erejével *Metzet*, *Sedant*, és a több e' táján fekvő Városokat fedezi az ellenség ellen. — *Lukner* úgy nyújtotta hofszan a' maga táborát, hogy ha kivántatik, *La Fayette*nek segítségére lehessen. — *Péthiont* éppen azon napon tette vissza a' Nemzeti-gyűlés a' Párisi Polgármesterségbe, a' melly napon a' Király egy írása által már jelentette vala a' N. Gyűlésnek, hogy az ő hivatalából való le-tétetetését már meg-erősítette volna.

A' Jul. 14-dikén tartatott Szabadság innepe napja véghez mene Párisban az ő módja szerint. *Péthion* ezen innep napon már ismét mint Polgármester a' Párisi Polgárok előtt mégyen vala, és a' népnek nagy része ezt kiáltozza vala: — *éllyon Péthion!* — Igen sokan jöttek vala az Országból ezen tzerimoniára olyan *Marseille* és *Avenió* Városa-béliekhez hasonló gondolkodásu lakosok öfzve, a' kik magokat *Szövetségeseknek* nevezik, és a' kik ezen alkalmatóságra Infántziákat adtanak vala előre bé a' végre, hogy a' Király tétetnék le. De semmi se leve minden kívánságokból, és a' Király igen nagy *éllyon* kiáltások között tere visszä a' maga házaiba. Véghez ment hát még egyszer a' Frantzia 4 esztendősz Szabadságnak 1792-dik-béli Innepe napja-is.